

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 27-11-2017
Enhed: SPOLD
Sagsbeh.: DEPALBR
Sagsnr.: 1707197
Dok. nr.: 484605

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 6. oktober 2017 stillet følgende spørgsmål nr. 21 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares.

Spørgsmål nr. 21:

”Ministeren bedes i forlængelse af besvarelse den 26. sep. 2017 af samrådssp. om manglen på neurologer på danske sygehuse, jf. samrådssp. EL, redegøre for, om de øvrige nordiske lande har eller har haft udfordringer med mangel på neurologer til deres sundhedsvæsen og i bekræftende fald, hvordan landene har eller påtænker at løse denne udfordring.”

Svar:

Ministeriet har til brug for min besvarelse af spørgsmålet anmodet om bidrag fra Helse- og Omsorgsdepartementet i Norge, Socialdepartementet i Sverige og Sosiaali- ja terveystoimi i Finland.

Ministeriet har modtaget bidrag fra Helse- og Omsorgsdepartementet i Norge og Socialdepartementet i Sverige, som også har henvist til Socialstyrelsen i Sverige og Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). I forlængelse heraf har ministeriet anmodet om bidrag fra Socialstyrelsen (Sverige) og SKL. Socialstyrelsen har ikke haft bidrag i relation til Alm. del spørgsmål 21.

Det finske sundhedsministerium har ikke besvaret Sundheds- og Ældreministeriets henvendelse. Såfremt ministeriet modtager bidrag fra Sosiaali- ja terveystoimi, vil det blive eftersendt.

Med henblik på at skabe bedst mulige forudsætninger for, at landenes bidrag kommer ind på alle dele af spørgsmålet (herunder om de øvrige nordiske lande *har* eller *har haft* udfordringer med mangel på neurologer) har ministeriet opstillet en række delspørgsmål på baggrund af udvalgets spørgsmål. Det bemærkes, at bidragyderne samtidig har fået tilsendt alm. del spørgsmål 21.

Nedenfor fremgår de svenske og norske bidrag, der er relateret til spørgsmålet.

Delspørsmål/bidragyder	Helse- og Omsorgsdepartementet (NO)	Sveriges Kommuner och Landsting (SE)
Har det [norske/svenske] helsevæsen presentere utfordringer med ventetider til utredning og/eller behandling for neurologiske sykdomme og utfordringer med at sikre et tilstrækkelig antal spesiallæger i neurologi?	<p>”Nasjonalt har ventetiden for nevrologiske konsultasjoner gått ned siste 5-års periode, men den er på ca. 10 dager lengre enn for somatikk totalt. Det er regionale ulikheter med hensyn til ventetid og Helse Nord RHF melder om størst utfordringer på de små sykehusene grunnet mangel på nevrologer. For øvrig er ventetiden i det store og hele innenfor målsetningen på rundt 60 dager for utredning. Ventetidene for pasienter som er i et forløp kan være høyere.”</p>	<p>”Neurologi ligger i nivå med øvrige medisinske specialiteter når det gjelder tilgjenglighet og ventetider og brukar inte betraktas som en bristspecialitet. Tillgängligheten har dock generellt blivit sämre de senaste åren och 26% av de patienter som väntar på ett specialistbesök hos Neurolog har väntat mer än 90 dagar (90 dagar är den svenska vårdgarantigränsen, för mer info se t ex http://www.vantetider.se/Kontakt-kort/Sveriges/SpecialiseradBesok/).”</p>

Delspørsmål/bidragyder	Helse- og Omsorgsdepartementet (NO)	Sveriges Kommuner och Landsting (SE)
Har det [norske/svenske] helsevæsen tidligere haft utfordringer med ventetider til utredning og/eller behandling på neurologiske sykehusavdelinger og utfordringer med at sikre et tilstrækkelig antal spesiallæger i neurolog?	<p>”Det finnes indikasjoner på at det er noen utfordringer med å få ansatt kvalifiserte nevrologer. I tillegg er det enkelte steder utfordrende å beholde nevrologer, og også her er det geografiske forskjeller. Dette kan henge sammen med at mange avdelinger er små, slik at tjenesten blir sårbar, f.eks. ved vakanser grunnet lengre sykdomsfravær og permisjoner. Dersom man kun ser på den demografiske befolkningsveksten vil pasientbehovet, spesielt knyttet til hjernekar sykdommer, øke i takt med at antall eldre i befolkningen stiger. Basert på dette vil det være utfordringer relatert til vedlikehold av dagens kompetansenivå frem i tid.”</p>	<p>[SKL har ikke svaret på dette delspørsmål]</p>

Delspørgsmål/bidragyder	Helse- og Omsorgsdepartementet (NO)	Sveriges Kommuner och Landsting (SE)
Hvordan håndterer helsevesenet og [Helse- og omsorgsdepartementet/de relevante myndigheter] eventuelt utfordringer med mangel på spesiallæger i neurologi	”Det arbeides med bedre tilpasning av utdanningskapasiteten for nye spesialister og økt utnyttelse av eksisterende kapasitet for å få til redusert ventetid og bedre pasientforløp. Sentralt her er en "Nasjonal bemanningsmodell" som både er utviklet av og benyttes av de fire regionale helseforetakene for å kunne si noe om den fremtidige utviklingen i behov for spesialister, samt effekten av ulike alternative tiltak. I tillegg utarbeider Helsedirektoratet hvert år en rapport om utviklingen i legermarkedet i Norge, basert på data fra de regionale helseforetakene og Legestillingsregisteret.”	”Vi oppfatter ikke at vi har någon generell brist på spesialistläkare i neurologi.”

Delspørgsmål/bidragyder	Helse- og Omsorgsdepartementet (NO)	Sveriges Kommuner och Landsting (SE)
Er andre [norske myndigheter/hvilke svenske myndigheter er] inndraget i løsningen af eventuelle utfordringer? (Hvordan?)	”Spesialistutdanningen i Norge er plassert i helsesektoren. Helsedirektoratet har en såkalt følge-med-rolle og de regionale helseforetakene har en sørge-for-rolle. Helsedirektoratet følger med på kvaliteten på spesialistutdanningen og på den nasjonale utviklingen med hensyn til tilgang på nevrologer. De fastsetter læringsmål og fatter vedtak om godkjenning av utdanningsvirksomheter og individuelle søknader om spesialistgodkjenning. De regionale helseforetakene skal sørge for at regionens tilgang på spesialister dekkes, herunder å tilby utdanningsstillinger for spesialisering.”	”Socialstyrelsen har i oppdrag att utveckla sina prognoser och utveckla det Nationella planeringsstödet som visar tillgång och efterfrågan på hälso- och sjukvårdspersonal. Se http://www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikefteramne/nationellplaneringsstodet ”

Socialdepartementet i Sverige opplyser følgende:

”Kommunerna och landstingen/regionerna i Sverige är självstyrande. Hälso- och sjukvård och kompetensförsörjning inom vården faller under landstingens/regionernas ansvarsområde och finansieras till största del genom regional beskattning. Regeringen bidrar till landstingens verksamhet med generella statsbidrag, och med vissa riktade statsbidrag. Regeringen kan genom riktade statsbidrag i kombination med särskilda överenskommelser bidra till att stimulera olika områden, som exempelvis kompetensförsörjning.

Socialstyrelsen är den myndighet som ansvarar för legitimation av läkare och specialistläkare. Det är även Socialstyrelsen som för statistik över hur många läkare som finns runt om i landet. Socialstyrelsen ansvarar också för NPS – Nationellt planeringsstöd. NPS syftar till att stödja vårdgivare med planering och utveckling av kompetensförsörjning.

För att bli neurolog i Sverige krävs 5 ½ år grundläggande utbildning som leder till läkarexamen, följt av minst 18 månaders allmäntjänstgöring (AT) vilket ger behörighet att ansöka om legitimation hos Socialstyrelsen. Efter erhållen legitimation gör läkaren specialiseringstjänstgöring (ST) under minst fem år och väljer då vilket område denne vill specialisera sig inom.

Socialtjänsten har utfärdat ungefär 30 specialistbevis per år för specialistområde neurologi mellan åren 1995-2015.

För mer specifik information angående den aktuella bemanningssituationen rekommenderar jag att du kontaktar Socialstyrelsen (www.socialstyrelsen.se <<http://www.socialstyrelsen.se>>) och arbetsgivar- och intresseorganisationen för kommuner och landsting/regioner, Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) (www.skl.se <<http://www.skl.se>>).”.

Med vänlig hilsen

Ellen Trane Nørby / Alberte Rodskjer